בס"ד תשס"ג **בית ספר "מורשה" – ברכיה**

הלכה יומית

שבת פרשת: <u>ויחי.</u>

<u>יום א'</u>

<u>עשרה בטבת</u>- יום זה נקבע בעם ישראל כתענית (צום), זכר ליום שבו החל נבוכדנצאר הרשע מלך בבל לעשות מצור על ירושלים.

לאחר קום המדינה, קבעה הרבנות הראשית שיום זה יהיה גם כן **<u>יום הקדיש הכללי</u>** לזכר קורבנות השואה הנוראה.

<u>הקדיש</u> הוא תפילת שבח להקב"ה שנאמרת בשפה הארמית רק כאשר יש מנין (עשרה מבוגרים מעל גיל בר מצווה). ישנם כמה סוגי קדישים ואחד מהם הוא קדיש יתום שאותו אומרים האבלים שנפטרו להם קרובי משפחה במשך 11 חודשים, ומטרתו להרבות זכויות למת בשמים. מכיון שבשואה הנוראה נרצחו יהודים רבים שלא ידוע מתי יום מותם וכן הרבה יהודים שלא נשאר להם קרוב משפחה שיאמר עליהם קדיש, לכן קבעה הרבנות שבעשרה בטבת לומר קדיש על הנספים בשואה.

<u>יום ב'</u>

<u>תענית</u>- ישנן כמה סוגי תעניות [תענית ציבור כגון עשרה בטבת או תשעה באב, תענית יחיד (שהיחיד מקבל על עצמו לצום), תענית בכורות בערב פסח ועוד סוגי תעניות]

מטרת התענית שנתעורר לחזור בתשובה ולתקן את דרכינו, לכן לא מספיק שאנו מצליחים להתגבר ולא לאכול יום שלם, אלא העיקר הוא מה אנו חושבים וכיצד אנו מתכוונים לשפר את מעשינו.

<u>כבוד לזקנים,לרבנים ולמורים.</u>

<u>יום ג' -</u>

נאמר בתורה "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלוקיך אני ה' " מכאן אנו לומדים שעלינו לנהוג כבוד בזקנים, וכתוב במדרש שהקב"ה חלק כבוד לזקנים, וכן כתוב ששאלו את שלמה המלך מה לעשות כדי לזכות בעולם הבא ענה להם "כל שכנגד זקניו כבוד" כלומר מי שיכבד זקנים הוא בן עוה"ב.

<u>יום ד' -</u>

<u>מפני שיבה תקום</u>- אחד מהדברים שצריך לעשות זה לקום כאשר אדם זקן מגיע או כאשר מגיע רב ובזה אנו חולקים להם כבוד. כמו כן כאשר אנו נוסעים באוטובוס ועולה לאוטובוס אדם מבוגר או אישה בהריון או אדם חולה ואין להם היכן לשבת, אנו צריכים לקום ולתת להם לשבת במקום שלנו, כי לנו יותר קל לעמוד .

<u>יום ה' -</u>

הזיקנה זה דבר טבעי שכולנו נגיע אליו בעזרת ה', כאשר אדם זקן הוא נחלש מבחינה גופנית וקשה לו לעשות דברים שאנו כצעירים קל לנו, ולפעמים הוא גם נחלש קצת מבחינה נפשית ושכלית, הוא שוכח דברים הוא מדבר לפעמים לא ברור ולא דברים של טעם. אנו צריכים להזהר שלא לצחוק אלא להיפך לכבד ולעזור, לבוא ולשמח את הקשישים שנמצאים הרבה זמן לבדם, לעזור להם לעשות דברים שקשה להם לעשות (כגון לסחוב סלי קניות או ללכת למכולת במקומם, לעזור להם לאכול וכל דבר שצריך לעשות (תלוי בזקן). ובע"ה כמו שאנו נכבד, נשמח ונעזור לקשישים כעת, כך גם יתייחסו אלינו כשאנו נהיה קשישים.

<u>יום ו' -</u>

"את ה' אלוקיך תירא"- חז"ל דורשים מהמילה את שזה לרבות תלמידי חכמים, כמו שיראים מה' כך צריך לירא (לא פחד אלא הערכה וכבוד) מת"ח, ובמסכת אבות כתוב "הוי מתאבק בעפר רגליהם" (של התלמידי חכמים) ולכבד ת"ח זו מעלה גדולה וחס ושלום אסור לבזותו, וכבר הזכרנו שצריך לעמוד כאשר מגיע רב, וכן אסור לקרוא לו בשמו אלא צריך לומר הרב _____.

<u>שבת קודש</u>

חז"ל אומרים "חייב אדם בכבוד רבו יותר מכבוד אביו כי אביו הביאו לעולם הזה, ורבו מביאו לעולם הבא" (על ידי הזכויות שיש לנו מלימוד התורה), אמנם בימינו ב"ה גם ההורים לומדים עם ילדיהם ומביאים אותם גם לעולם הבא לכן כבודם קודם. רואים אנו כמה צריך להקפיד בכבודם של מי שמלמדים אותנו, המורים שלנו (בכל המקצועות), צריך לשמוע בקולם ובטח שלא להתחצף אליהם, או לצעוק עליהם. וגם כאשר אנו חושבים שהמורה טועה קודם צריך לשמוע לו ואח"כ לבוא ולהעיר בכבוד (לא בפני כל ליקוי נפשי).